

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " " 6,50 " — " —
mesec " " 2,20 " — " —

V upravništvu prejemam:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " " 5 " — " —
mesec " " 1,70 " — " —

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 62.

V Ljubljani, v petek 16. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Državni zbor.

Dunaj, 14. sušca.

Živinska kuga

Kakor sem že včeraj sporočil, je danes zbornica obravnavala poročilo o premembi prometnih dogovorov z Ogersko z ozirom na živinsko kugo. Poročevalec baron Skrbensky je stvarno in obširno opisaval, rekel bi, nepojmljivo prijenljivost avstrijske vlade nasproti ogerskim zahtevam. Ogrri dobro izrabijo vsako priliko v svojo korist, in tako so izrabili zopet zadnjo carinsko in trgovinsko nagodbo. Na Ogerskem je živinska kuga doma; od tam se širi čez mejo pri transportih v naše dežele. Škode niti približno ni mogoče ceniti, ker presega milij. Vseled brezbriznosti, rekli bi, Ogrri zatrosijo kugo, a naša država trpi škodo, ker inora vlada prepovedati izvoz tudi naše domače, neokužene živine. Tako sta zadnje dni Francija in Rusija zaprli uvoz avstrijske živine. Posebno prašičja kuga je velika nadloga za okraje in dežele ob ogerski meji. Samo na Dunaju so v enem letu pobili okoli 1500 ogerskih in okoli 1000 domačih prašičev. Vsi krogi uvidevajo te in druge nedostatke in vendar ostane vse pri starem. In zakaj? Ker je avstrijska vlada vedno premehka nasproti Ogrrom in ker poslanska zbornica vedno šele po toči zvoni.

Tako je danes prvi govornik, levičar Kaiser, očitil Čehom, da so ti preprečili boljše ogersko nagodbo. In vendar je res, da so levičarji v odseku že izprva z večnimi govori onemogočili pravočasno rešitev in da je vlada vsled tega morala nagodbo uveljaviti s § 14. Škodo pa trpi prebivalstvo.

Slovenski poslanec Pfeifer je opisaval škodo vsled kuge na Dolenjskem. Rekel je: Prašičjareja je pri nas jako razvita in do naša prebivalstvu mnogo dohodkov. Ako pa vlada vsled kužne bolezni, ki se navadno zatrosi z Ogerskega, prepove izvoz živine iz posameznih okrajev, je to za dotično prebivalstvo hud udarec. Posebno velja to za Dolenjsko, kjer so ljudje v obče že obubožali vsled trne uši. Govornik navaja tudi zadnji slučaj kužne bolezni, vsled katerega je prepovedan izvoz prašičev iz novomeškega okraja.

Želja je torej splošna, da se ti nedostatki zatro v korenini, in to je na Ogerskem. Zato naj bi vlada vse potrebno ukrenila, kakor se glasi tudi odsekov predlog, da se zboljšajo določbe glede uvoza ogerske živine in zapre pot kužni bolezni.

Dalje so govorili Türk, dr. Lecher, dr. Gessmann in Peschka. Zbornica je soglasno vsprejela odsekov predlog.

Premogarska stavka.

Soc. politični odsek je včeraj v svoji seji izvolil poročevalcem dr. Foča, ki je že izdelal načrt zakona glede skrajšanja delavske dobe za delavce v premogokopih. Glavna določba je, da bi trajalo dnevno delo 9 ur, všteti uvoz in izvoz iz jame. Ta določba naj bi stopila v veljavo z bodočim novim letom.

Ministerski predsednik je izjavil, da vlada v tem smislu že sama pripravlja načrt zakona in ga predloži v maju, ko se zopet snide drž. zbor.

Dr. Stojan predlaga, naj bi parlament soc. politični odsek proglasil permanentnim, da bi mogel takoj pričeti in čim preje dovršiti zakon. Ta predlog je obveljal z 19 proti 8 glasovom. Vseled tega sklepa je odsekov načelnik baron Dipauli danes v zbornici predlagal, naj bi bil odsek permanenten. Večina je predlog odklonila, češ, da bi ga itak zavrnila gosposka zbornica.

Odsek za zavarovanja.

Ta odsek si je že minolo jesen razdelil delo med tri pododseke: za zavarovanja proti toči, proti požarom in za starost, oziroma onemoglost. Toda stvar se v nobenem oziru ne premakne z mesta. Glede zavarovanja proti požarom se vlada krčevito drži starega stališča, ki hoče posilno zavarovanje brez monopola.

Takov načrt je predložila Badenijska vlada in enakega pripravlja tudi sedanja. A že danes smemo reči, da so tri četrtine zbornice proti temu načelu in bodo vladno predlogo zavrgle. Odsek je torej sklenil, da predsednik in njegov namestnik primernim potom naznanita vladi mnenje ogromne večine v odseku.

Vprašanje glede zavarovanja proti toči pa je še težavnejše, ker je manj izkušenj.

Tudi zasebne zavarovalnice se ne pečajo rade s to vrsto zavarovanja, ker je predrago in ne nese. Država zopet se ne upa stvar vzeti v roke, a dežele nimajo dovolj sredstev, kajti v nekaterih letih so znašale škode po toči tudi že do 20 milijonov. Edino Nižja Avstrija zavaruje proti toči, toda le v zvezi z zavarovanjem proti požarom, ker to zavarovanje pokriva primanjkljaj prvega. Odsek je sklenil, da počaka vladne predloge in potem jasno in odločno izrazi svoje mnenje v obliki primernega načrta.

Interpelacije.

Posl. Žičkar in tovariši so danes predložili obširno interpelacijo na vlado glede znanih izgrediv dne 9. in 10. avgusta v Celju povodom prihoda čeških gostov.

Posl. dr. Ferjančič in tovariši so interpelirali pravosodnega ministra zaradi slovenskega uradovanja in vprašali, ali hoče poskrbeti, da bodeta dež. nadsodišče v Gradcu in najvišje sodišče na Dunaju v slovenskih tozbah izdajali tudi slovenske razsodbe.

Današnja seja je bila že ob 1/5. uri končana, da odseki rešijo še nekaj nujnih predlogov. — Prihodnja seja jutri, zadnja v soboto.

Politična razmišljanja.

III. Bodočnost Avstrije in velikonemški smotri.

(Konec.)

Tretje sredstvo pa je novodobno versko gibanje, ki je izdalo parolo: »Los von Rom«. Motivi za to gibanje niso verski temveč strogo politični. Nemci v Avstriji so v pretežni večini katoliški. Ti kot katoliki nimajo posebnih simpatij do protestantske Prusije in z verskega stališča silijo bolj na Dunaj nego v Berlin. Dokler bode v nemških masah v Avstriji katoliško versko prepričanje tako živo kakor je dosedaj, toliko časa bodo tudi te mase avstrijsko patrijotične. To je pa velika ovira vsenemški ideji, ki hoče duševno in tudi versko zvezati Prusijo in nemške avstrijske pokrajine. Naj se govori na videz karkoli, naj se hvali protestantska cerkev kolikor hoče, v notranjem je tem močjem ali protestantska ali katoliška konfesija kakor dr. Slancu pač

jednake vrednosti, ker ne poznajo več pozitivnega verskega prepričanja.

Naj se nam ne ugovarja, češ ti istovetiš vse nemške stranke s Schönererjevo nemško radikalno stranko. Res je, da ta velikonemški program najoditeje izpoveduje nemška radikalna stranka. Res pa je tudi, da zastopajo vse nemške stranke izvzemši katol. ljudsko stranko germanizatorične tendence, katerih konečni vspeh je isti, katerega tako očitno zahtevajo Schönererjanci: namreč realna zveza z nemškim cesarstvom.

Na Dunaju so obdržavali pred kratkim enketo glede gospodarskih koristij in škode eventualne carinske zveze z Nemčijo. Po Nemčiji se zbira na tisoče in tisoče za luteransko propagando v Avstriji, kar ima zgolj političen motiv in smoter; nadalje se nekaj let sem nemški politiki v rajhu z veliko unemo in tendenciozno pečajo z duševnim in gospodarskim pokretom nemštva v Avstriji, kar vse kaže, da je narodno-politični program nemških nacionalcev in radikalcev postal last nemške inteligence in da ta skuša pridobiti široke sloje nemških kmetov, delavcev, obrtnikov in trgovcev za svoj narodnopolitični program, in kakor vse kaže, ne zamán.

Ali tudi nemška javnost v rajhu kaže, kaj hoče doseči v Avstriji. Najljubši bi ji seveda bilo, da bi uspel velenemški program nemških nacionalcev brez krvave intervencije, ali tudi za ta slučaj se pripravljajo, da ako treba tudi z mečem v roki zagotove zmago velenemškemu smotrom, smotrom večje Nemčije.

Kakor smo že prej rekli, teži svetovna politika Nemčije za prosto pot preko Trsta v Malo Azijo. Interes te nemške svetovne politike je, imeti v območju gospodarske oblasti avstrijske pokrajine od Krkonošev do Adrije. Ta nemški interes pa križa obstoj Čehov in Slovencev v teh pokrajinah, kajti taka nemška gospodarska oblast, recimo carinska zveza z Nemčijo, zadeva v svojih posledicah na stržen njihovega narodnega telesa.

Nemci dobro vedo, da je za zagotovljenje tega nemškega smotra neobhodno potrebno, da se ta dva slovanska naroda slabita in počasi germanizujeta. V nemških bro-

LISTEK.

V šoli življenja.

Sličica iz modernega življenja. Spisal Rastislav.

Oni dan mi je bilo pri srcu tako hudo, kakor bi slonelo vsega sveta gorje na mojih ramah. Ako bi me bil kdo vprašal, kaj prav za prav me je tako zelo potrla, bi mu bil težko kaj točnega odvrnil, ker bi se bil bržkone sramoval naštevati malenkosti, da same vsakdanje, celo smešne malenkosti.

Bil je pust, meglen zimski dan. V noge me je zeblo, ker so se mi shujeni poletni čevlji napili mokrote. Po revnem obedu domov prišedši sem hotel gospodinjo naprositi, naj mi sobico zakuri na upanje, a oplasil me je nje izzivajoči pogled in čemerni glas. Bil sem ji namreč še dolžan stanarino za tekoči mesec.

Prebral sem pismo, ki mi je prišlo od doma. Oče me je prav pošteno okregal v njem za razposajenosti in objestnosti, ki sem jih poprej doma počenjal, ki jih je pa on še le v zadnjem času zvedel.

Ves pobit sem sedel k mizi in odprl knjigo. Zamislil sem se v pretekle dni. O, samo Bogu in ljudem ukradeni čas, samo neizvršeni načrti in neizpolnjeni sklepi! Pogum mi je vpal, ko sem se ozrl v bodočnost. Kaj naj pričakuje od nje tak slabotnež, ki je vsake sapice igrača? Vsa moja ničevnost mi je stopila jasno pred oči. V duši se mi je vzbudil močan stud do samega sebe in do življenja, vstala mi je iskrena želja v dnu duše, da bi kako preminul. O da bi bil ostal v nirvani! . . .

Po licu me je začelo trgati. Doma mi ni bilo več strpeti. Brez smotra sem taval po mestnem snegu in blatu.

Zašel sem v park. Zagledal sem se v tropo ptičev, ki so glasno čivkali in se veselo podili za posutim zrnjem. Blagroval sem jih iz srca. . . Ker sem že živel, želel sem si vsaj imeti tako skromno, tako nepopolno dušo, kakor je živaljska. . .

Iz melanholičnega sanjarenja me je vzdramil prijatelj Bogdan, ki me je nepričakovano potrkal po rami ter se mi poredno režal:

»Pa ne da bi hotel pasti iz kože? Izgledaš vsaj tako, kakor bi hotel na mestu obračunati z življenjem. Kaj te je ušcipnilo?«

Bogdana sem imel vedno rad, a tisti čas bi se ga bil rad odkrižal, ker se mi ni dalo govoriti, tem manj svoje položenje odkrivati.

A Bogdan se ni dal odpraviti, pregovoril me je celo, da sem ga spremljal. Spotoma je izmolzel iz mene vse, kar je hotel vedeti. Ko sva prišla do bolnice, kjer je bil on sekundarij, me je povabil, naj grem z njim, da mi pokaže med običajno vizito zanimiv slučaj.

Malomarno sem lazil z njim iz sobe v sobo, od postelje do postelje. Občudoval sem prijatelja, s koliko vnemo in kolikim sočutjem je preiskoval bolnike, izpraševal jih in tolašil.

Prišla sva do postelje, kjer je ležala brhka bolnica. Na listu, visečem ob nje vzglavju, je bilo napisano, da je 18letno kmetsko dekle. Bogdan je odstranil mokro ruto, ki je pokrivala gorenji del dekletovega obraza.

Grozni pogled me je oplasil. Gnojni mehurji in krvave hraste so pokrivalo nos, lici in čelo. Namesti oči zevali sta dve globoki, prazni duplini, iz katerih je silil gnoj.

Bolnica je imela hudo vročnico. Po vsem životu se je tresla kakor trepetlika v večernem vetru, zobje so ji šklepeteli. Roki je imela na prsih sklenjeni, ustnice so ji šepetale rožni venec, kakor sem spoznal po dolgem prisluškovanju. Očividno je trpela silne bolečine, a iz nje ust ni bilo ne stokanja, ne ječanja. Iz odgovorov, ki jih je dajala Bogdanu, je bilo sklepati, da je popolnoma pri zavesti.

Bogdan ji je položil z nova namočen obkladek na glavo ter mi mignil, naj se oddaljiva.

Sedla sva k pisalni mizi na drugem koncu sobe in Bogdan mi je začel pripovedovati v jeziku, ki ga bolnica ni razumela:

»To je slučaj, ki sem ti ga hotel pokazati. Upam, da ti ne bo brez koristi. A da ga popolnoma spoznaš, čuj vso zgodbo.

(Konec prib.)

šurah, ki se tiskajo v Monakovem, tem središču velenemške propagande, in potem uti-hotapljuje v Avstrijo v mnogo tisoč izvodih, je v raznih glasovih slišati povsodi krik: Avstrija mora ostati nemška, ker to zahteva velenemški gospodarski interes. Češki narod jim je »ein Pfahl im deutschen Fleische«, »ein Ausfallsthor des Westalaventhums«, in ta »kol« se mora izdreti iz nemškega mesa. In Slovenci zapirajo Nemcem pot do morja, de Trsta, kar zopet ne smejo in ne morejo trpeti, ker je zoper interes svetovne nemške politike. Nemški cesar je izustil nekoč krlate besede: »Deutschlands Zukunft liegt auf dem Meere«, nemški politiki pa mu se dodajo popolnito z besedami: »Deutschlands Gegenwart liegt jedoch zwischen dem Baltischen und Adriatischen Meere«.

To je jasno dovolj in kdor ni slep, vidi, da se v Avstriji ne bije sedaj buj za kakšno »Staatsnotwendigkeit« ako se gre za nemški državni jezik, da se ne gre za kakšno državne koristi, ako Nemci propagirajo carinsko zvezo z Nemčijo in celo alijančo z Nemčijo, temveč da so to le činjenke velenemške politike, politike, ki je v svojih končnih posledicah naša narodna smrt in tudi konec avstrijske politične samostojnosti.

Kakšno stališče moramo avstrijski Slovani zavzemati nasproti tem zahtevam, je samo ob sebi dano.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. marca.

Spravna pogajanja se nadaljujejo v ponedeljek popoldne ob 3. uri. Delegati obeh strank so že prejeli dotična povabila. »Politiki« poročajo z Dunaja o tej zadevi sledeče: Vlada namerava v ponedeljek sklicati pravno komisijo za Češko. V tej seji bo naznanil ministerski predsednik načela, na podlagi katerih meni vlada rešiti jezikovno vprašanje pri deželnih oblastvih. Ker je pričakovati, da se v nekaterih točkah doseže sporazumljenje, v glavni točki se pa zastopniki ne zjedinijo, se zdi, da imajo sodanje konference jedino ta namen, da se vlada preskrbi s potrebnimi nazori, na podlagi katerih bo potem izgotovila zakonski načrt in ga predložila državnemu zboru. Do sedaj sicer še ni rešeno, se bo li državni ali deželni zbor pečal s tem zakonskim načrtom, vendar pa je gotovo, da bo načrt, glaseč se splošno za vse kronovine, predložen državnemu zboru, nasprotno bi bilo pa umestneje, da se načrt samo za Češko in Moravsko predloži ondotnemu deželnemu zboru. Splošno se pa sodi, da vlada ne predloži nikakega samostojnega zakona ne za Češko in ne za Moravsko, marveč samo nekak izvedbeni zakon k členu 19. državnega osnovnega zakona. V tem slučaju bo toraj prišel v poštev seveda le držav. zbor. S to mislijo se strinjata vlada in levica. Levičarji menda celo pritiskajo na vlado, naj se drži samo tega načela, ker menijo, da bodo tem načinom veliko manj oškodovani v svojih predpravah, kakor pa v slučaju, da se uveljavi zakon samo za Češko in Moravsko. Sicer pa o tem vladnem načrtu ni mogoče preje govoriti, dokler niso znane posamezne določbe.

Delegacijske volitve se vrše v današnji večerni seji. Volitve se vrše mirno, ker je češki klub izjavil, da ne bo nasprotnoval volitvi, in so Čehi izjavili, da bodo z Nemci sklenili kompromis glede Češke in Moravske. Glede Kranjske veljajo že davna določene formalitete, glede Koroške in Štajarske pa osta nejo žal i nadalje vse krivice.

Angleži in posredovalec v sedanji vojski. Vladi južno afriških republik sta se obrnili s posebnimi prošnjami do raznih evropskih držav, naj store potrebne korake, da se prične posredovanje ter doseže zaželjeni mir. Tudi na zastopnike raznih držav sta se obrnila Krüger in Steyn. Toda vse to bo bržkone zaman, ker Angleži imajo gluha ušesa za vsak posredovalen klic. Niti o koncu vojske nočejo kramarji čuti, dokler ne dospo njih čete v Pretorijo. In, kar je najbolj čudno, napram tej angleški vsemogočnosti so brez moči vse evropske velesile z ameriškimi Zveznimi državami vred. Toliko časa in truda ter denarja se je potratilo pri mirovnih konferencah v Haagu in vendar imajo države zavezane roke, ker ne morejo usiliti posredovanja, ako ga Anglija ne mara. Pa

tudi radi tega je posredovanje nemogoče, ker Angleži že a priori ne privolijo v status quo ante bellum, in toraj manjka vsakemu posredovanju logične podlage. Račun mej južno-afriškima republikama in Anglijo se bo moral toraj poravnati bržkone brez vmešavanja tretjega faktorja tako, kakor bodo zahtevali Angleži. In evropska diplomacija bo molčala.

Angleški odgovor na Krüger-Steynovo brzojavko. Salisbury ali bolje Chamberlain, čegar slepo orodje je angleški minister - premier, se je čutil užaljenega z brzojavko predsednikov južno-afriških republik in da bi morda svet res ne došel končno do prepričanja, da je pravica na strani Burov, je sestavil jednako dolg odgovor, v katerem dolži Bure, da so pričeli vojsko brez vsakega povoda. Odgovor slove približno takole: Potrjujem prejem Vaše brzojavke z dne 5. t. m., ki vsebuje zahtevo, naj Anglija prizna brezpogojno neodvisnost južno afriških republik, in končno ponudbo, da se pod tem pogojem sklene mir. Pričetkom oktobra minulega leta je še vladal mir na podlagi tedaj veljavnih pogodb. Nekaj mesecev so se vršila pogajanja, ki so imela namen storiti konec pritožbam, ki so jih ponavljali v svojih pravicah kračeni angleški podaniki v Transvaalu. A že tekom teh pogajanj so se Buri oboroževali in vlada je bila prisiljena pomnožiti svoji posadki v Kapstadtu in Natalu. Do tedaj Angleži niso prekršili nobene (?) določbe zgoraj navedenih pogodb. Po dvadnevem odmoru in potem, ko je došel iz Pretorije žaleč ultimatum, so Transvalci nenadno napovedali vojsko in pridružili so se jim celo Oranji, s katerimi se doslej sploh niso vršili dogovori. Kmalu nato so Buri prodrl v angleško posest, zajeli tri mesta in republiko sta si jeli prilastovati pravico, kakor bi bili posamni angleški okraji že priklopljeni jedni obeh držav. Iz vseh velikanskih priprav je bilo jasno, da veljajo te samo angleškemu kraljestvu. Vaša čestitost sicer nekaj ugovarja angleškim trditvam glede priprav, toda ne zdi se mi potrebno spuščati se v stavljen vprašanja; dognano je, da je bil vseh velikih priprav, ki je prisilil Anglijo, da se odzove napadu, ki je povzročil drago vojsko in izgubo tisočerihih dragocenih bitij. Ta nezgoda je kazen zato, ker je Anglija svojedobno priznala obstoj obeh republik. Z ozirrom na vse to vlada Nj. Veličanstva ne more družega odgovoriti, nego to, da ni voljna pritrditi neodvisnosti Transvaala in Oranje države. — Angleški kramarji se hočejo pokazati pred svetom popolno nedolžne, akoravno so še vsemu svetu znane krivice, ki so se godile Burom od strani angleških mogotcev.

Dopisi.

Z Vipavskega 12. maja. Znani dopisnik »Slov. Naroda« se je zopet v št. 52 skazal pravega mojstra v frazah in zavijanju resnice, odgovarjajoč na dopise v št. 47. »Slovenca«. Vsebine teh dopisov seveda ni čisto nič spodbil ni, pač pa so ga štirje najbesnejši članki v zadrege spravili. Toda k stvari:

Ker vam je naša socialna organizacija trn v peti, čenčate o konsumih, katerih pa ni, kar smo vam že povedali, kot neki baubau, ter v isti sapi zagovarjali (v prejšnjih dopisih) »odlično« sadjarsko zadrugo, zato ker je prešla v roke vaših pristašev, kateri so jo umeli tako voditi — da je uničena. Kje je doslednost!

Istotako vam je Slapenska posojilnica pravi »vzor«, zato ker je liberalna, našo pa blatite kolikor morete. — To je vaše pravicoljubje!

Mi smo vsikdar obojajali previsoko 10% obrestovanje deležev Slap. posojilnice in radi tega smo hoteli spremeniti jo v »Raifeiznovko« ter ob jednom sedež preložiti pravičnim potom v Vipavo, a zadeli smo na odpor, in zaradi tega smo odstopili ter zasnovali si svojo v Vipavi, kamor ste tudi s Slapensko pricapljali brez premembe pravil glede sedeža in čujte! Šli ste v tste prostore, koje je prej blatil »Slov. Narod«, da se o pritičju nekaj šepeta. S tožbo ste nas silili, da bi predčasno vam prepustili one razkričane prostore, katere v istini sedaj posedujete. — Ni li to farizejstvo!

Ni res, da je odbor naše posojilnice Misleji z Dupelj posojilo dovolil in ako se

je brez odborovega dovoljenja vršila že vknjižba — nismo mi tega zakrivali. Res pa je, da se je odpovedalo posojilo g. uradniku R. B. zato, ker ni držal obveznih mesečnih vračil, zaradi česar se je njegov porok odpovedal in smo bili prisiljeni odpovedati.

Glede tolerantnosti Slapenske posojilnice navedemo nastopni slučaj:

Neka Petrič imela je pri vaši posojilnici dobiti 2000 kron. Večkrat je moledevala za denar — končno ste jej namesto gotovine izročili hranilno knjižico za 2000 kron. Brez našega prigovarjanja izročila je nam knjižico s pripomnjo, da mi denar dvignemo ter v našo posojilnico naložimo, kar smo tudi storili, toda skupili smo jo! Bil je ogenj v strehi v Izraelu. Mož dotične vlagateljice je v službi g. Garzarola v Senožečah, hajd po gospodarja, da vpliva z grožnjo na svojega služabnika, da ne sme njegova žena dvigniti svoje vloge pri Slap. posojilnici. Ni-li to kruti terorizem! Pograbili ste nam še večje vloge z zvijačami pri Kostanjevicovih, koje smo vam pa mi molče — izplačali.

Laž je, da grede vse naše vknjižbe skozi notarjeve roke. Mi izročimo notarji, kar je preveč kompliciranega in bi tudi učeni gg. pri Slapenski ne mogli izvršiti, ako bi ne imeli jurista na svoji strani. Kar pa izvršimo, je vse brezplačno.

Dotikate se značaja g. notarja, zato ker ni v vaši in vaših tovarišev liberalni družbi. Mi poznamo dobro g. notarja in smelo trdimo, da odvaga v vsakem oziru v obilni meri vašega zvestega prijatelja g. M. pa tudi vas.

Za vaše fraze o »petijotarjih« so vam najbolj »hvaležni« vaši somišljeniki, toraj nehajte, da ne bomo prisiljeni koga kompromitirati, kar neradi storimo.

Šaljivec Uršič dovoljuje si vam v obraz povedati, da ste nesramno lagali, trdeč, da sem se vam in drugim vašim oprodam približeval s predlogom, sadjarsko zadrugo vničiti ter z vami akcijsko društvo zasnovati.

Jaz sem pač preprečil, da jo niste istega leta uničili, zato ste bili pa strašansko name hudi. Spletk vaših tačas nisem vedel, še le vaš zadnji dopis mi je posvetil, da ste nameravali na razvalinah sadjarske zadruge zasnovati akcijsko društvo — ako bi bil tudi jaz na vašo stran pristopil. — Seveda tacega čina ste se sramovali odkriti, a muenje je sedaj tako.

Obžalujem Vas zaradi kratkega spomina, ker je vsled tega tudi Vaša dana beseda puhla. — Ako pa dokažete na pravem mestu, kar ste me obdolžili, plačam 200 kron. Le nastopite dokaz resnice, denar je gotov, saj me poznate.

Predbacivate mi pri vsaki priliki afero »povodnja«, odgovarjal sem že večkrat, da so nepristransko zapriseženi cenilci cenili mojo največjo škodo, katero so tudi oblastva pregledala in potrdila. Denarja pa si nisem sam delil, ampak delil je prvo podporo pok. g. Obreza in drugo okr. glavar.

Zadeva o zgradbi čitalničnega doma v Podragi je pač umazana. — Vi, g. Božič, ste se zavezali, (tega niti ne tajite), ako dobite službo obč. pisarja, zaslužek nakloniti fondu za zgradbo čit. doma. Odrinili ste s to pretvezo reveža od zaslužka ter stopili kot obč. pisar na prvi klin bodoče Vaše karijere. Dotičnih okroglih 630 gl. ali 1260 kron. Kje so? — Kadar nam to svoto izkažete, odgovorili bomo udje podraške čitalnice na 1. Vaše vprašanje.

Na 2. vprašanje odgovarjamo, da smo zapisnike in račune za časa Vašega predsedništva pregledali, iz kojih je razvidno, da so se znatne svote plačale za vezanje knjig iz društvene blagajne; dalje da šteje društvo nekaj dobrotnikov, kateri so številnih lepih knjig podarili, a Vaše ime se med njimi ne nahaja. — Pač pa je vpisana svota, koje ste Vi podarili v znesku 11 gl. 22 kr. namesto 630 gl.

3. Kateri dolg ste pa Vi plačali? Čitalnica je bila skoro odkar obstoji, brez dolga. — Še tačas, ko ste jej bili Vi predsednik in ob jednom zakupodalec čit. prostora, se ve za plačilo, ni bila pasivna, tudi pozneje ne, ko ste grozili iz »najčistejšega domoljubja« vso opravo na ulico vreči. Vaš naravni čut, po tem sodeč, pač ni absoluten!

Glede omenjenih 200 kron zaradi zlorabe obč. razglašava v zadevi prispevkov č. g. D. popravimo toliko, »da res ste drugače

razglasili, ali vendar ne po ukazu dež. vlade«, drugo je pa vse istina, kar se vam očit.

Sklenem, sicer s trdo besedo, ali izšla je prvikat iz Vašega peresa v »Sloven. Narodu«.

Pošteni kat. Vipavci: Kedor vam pride razlagat liberalni evangelij, bodisi Božič ali kdo drugi, premerite ga od vrha do tal, presodite njegovo versko prepričanje in narodni čut, ni li identičen z onim liberalno-nemščurske zveze dr. Tavčarja, Schwegelna, Mravčaga i dr. ne verjemite mu, ako se vam dela dobrega katoličana, v dejanju pa psuje vse, kar je nam svetega, — ter postavite ga pred prag. Na svidenje!

»Mlinar«.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. marca.

Glede romanja v Rim dodajamo namnogostranska vprašanja še naslednja pojasnila: Za hrano mej vožnjo tje in nazaj skrbi vsak udeleženec sam, v Rimu bo pa hrana skupna in sicer tam, kjer bo stanovanje. Odbor se je pa danes obrnil v Rim s prošnjo, da bi se preskrbela tudi stanovanja brez hrane, in bo o uspehu takoj sporočil, ko mu dojde odgovor. Zunanje slovenske liste prosi odbor najuljudneje, da prijavijo svojim čitateljem vsebino te, posebno pa včerajšnje »Slovenčeve« notice.

Odposlanstvo slov. kršč. soc. delavcev pojde letos v Rim, da se pokloni sv. Očetu in jim izroči v znamenje hvaležnosti in udanosti udanostno adresno. V ta namen razpošilja delavsko tajništvo vsem bratskim društvom, kjer pa teh ni, posamnim osebam podpisovalne pole, na katere naj se podpišejo vsi delavci in delavke, kakoršnih koli vrst ali strok. Podpišejo naj, ako le mogoče, najprvo možki potem ženske. Pole naj se izpolnjene pošljejo, kakor najpreje mogoče nazaj delavskemu tajništvu. Delavci somišljeniki! Sveta dolžnost vsakega prepričanega kršč. soc. delavca je, da izkaže spoštovanje do sv. Očeta Leona XIII., ki je položil s svojo okrožnico o socialnem vprašanju temelj sedanjemu kršč. soc. gibanju na vesoljnem svetu. Dolžnost naša pa je tudi, da pokažemo našim nasprotnikom in sramotilecem sv. Očeta in krščanstva, da slovensko delavstvo stoji trdno, kakor naš Triglav za ideale krščanstva in da ne pusti sramotiti poglavarja katoliške cerkve. Pokažite svojo voljo in izročite s svojimi podpisi svetemu Očetu udanost in ljubezen Vašo, do Njegove vzvišene osebe in katoliške cerkve. Oni, ki bi radi podpisovalne pole, pa jih niso dobili, naj se oglase, toda le iz krajev, kjer se nahajajo delavci.

Bleški »Curkomite« in slovensko planinstvo. Curkomite na Bledu je izdal nov »Prospekt« ne samo v nemškem, temveč tudi v slovenskem jeziku. To je hvale vredno. A graje vredno je, da ta komite v naših planinah družega delovanja ne pozna, kakor delovanje »nemško-avstr. plan. društ.« V »Prospektu« so med drugim omenjeni razni izleti na planine, kjer stoje: »Dežmanova koča«, »Marije Terezije koča«, »Ferdinandova koča« itd. — vse delo nam neprijaznih nemškutarjev. Dela »Slov. planinskega društva« kakor »Triglavsko koča«, »Vodnikova koča«, »Aljaževa koča«, »Aljažev stolp« na Triglavu; »Orožnova koča« na Črni Prsti itd. — vsega tega naš Curkomite ne pozna, dasi ima pred nosom »Slov. plan. društvo« in njegovo podružnico v Radovljici; vsega tega ne pozna Curkomite, dasiravno so v tem komiteju baje tudi člani »Slov. plan. društva«. Tako opetovano preziranje »Slov. plan. društva«, društva, ki za povzdigo prometa toliko stori, in ki uživa pri tujcih toliko simpatij, je obsodbe vredno.

Umrl je v Kostanjevici g. Ivan Kuntarič v najlepši možki dobi. Pokojnik je bil častnik c. kr. meščanske garde, splošno priljubljena oseba. — Pogrešala ga bo težko c. kr. garda, kakor tudi mesto samo. — N. v m. p.!

Žrtev žganja. Kvaterno nedeljo zvečer (11. marca t. l.) se je vračal od žganja pijan 64letni vdovec (kótar) Anton Sterle od svetega Vid-a pri Cirknici domu v Osredku. Pod vasjo Zala je pa izgrešil pravo pot in taval celo noč in cel ponedeljek po gozdu. Našla ga je domača beračica še le v ponedeljek zvečer na obrazu ležečega blizu pota

na kupu snega v nezavesti. Poleg njega je ležala izpraznjena literna steklenica žganja, katerega je bil seboj vzela iz gostilne za zadnjo popotnico. Še živega so pripeljali v pondeljek ob 1/2, 10. zvečer domu v Osredok, skušali so ga spraviti zopet na noge; toda vled preobilnega žganjepitja in utrujenosti bil je tako slab, da je čez pol ure nato izdihnil svojo revno dušo nepreviden.

Umrla je v Konjicah gospa Marija Sepečeva roj. Janežič, soproga znanega prvaka konjiških Slovencev. Blag ji spomin!

Iz Šmartna pri Litiji se nam poroča: Kakor smo zvedeli, zagazil je dopisnik iz Šmartna, baje neki jurist in pokrovitelj naših nezadovoljnih, v »Sl. Narodu« v kolomaz, o čegar priobčitvi je že nekaj dnij preje pripovedovala neka Mimi. Dopisniku bi svetovali, naj se nikar ne zaletava v občespoštvano hišo in osebe, ki nimajo z njegovim kolomazom nikakšne dotike. Dozdevne osebe so že davno iz Šmartna, in če se čuti v to poklicanega, naj opravi ž njimi. Sapienti sat!

Kaznovan celjski hajlovec. Celjskemu ključarju Beneschu, ki je lani z dopadanjem gledal bombardovanje dr. Sernčevih oken, se je slaba zgodila. Pred nekaterimi dnevi je prišla njegova hiša na javni dražbi v posest gospoda dr. J. Serneca. — Tako gre celjsko nemstvo počasi, pa sigurno na boben!

Slovenska šola v Mariboru. Ob ustanovitvi slovenske šole v Mariboru kliče »Slov. Gospodar«: »Rodoljube po vseh slovenskih deželah prosimo, da se ob posebnih priložnostih spominjajo z darovi mariborske šole. Seveda bodo mariborski Slovenci storili tudi svojo dolžnost, a samo njihove moči so prešibke. Slovenska šola v Mariboru bo velevažna trdnjava ob slovensko-nemški meji Slovenci, pomagajte zidati to trdnjavo!»

Izpred mariborskega porotnega sodišča. Dne 14. t. m. se je zagovarjala pred mariborskimi porotniki 20 let stara Neža Ploj iz Nadrišeca radi detomora. Neža Ploj je pravno propadla ženska ter je trdila, da je otrok prišel mrtev na svet. Zato ga je zavila v cunje in ga zakopala v gozdu. Obdukcija pa je pokazala, da je otrok umrl nasilne smrti. Neža Ploj je vstrajno tajila. Bila je obsojena na pet let težke ječe, poostrene z jednim postom vsak mesec. — Maria Deutscher, 68 let star oženjeni kajzar je dobil radi nenravnosti dve leti težke ječe, pootrene mesečno z jednim postom.

Letošnje vojaške vaje bodo v Postojini. Divizijske vaje bodo tudi okoli Ljubljane. Veliki manever bode okoli Postojine.

Koroško šolstvo. Jožef Socher, nadučitelj iz Melbič, je postal nadučitelj v Podklostru. Provizorični voditelj šole v Krasnici je postal Lambert Maggauer.

Shodi v tržaški okolici. Politično društvo »Edinost« priredi v nedeljo dne 18. t. m. popoludne dva shoda: jednega na Opčinah, drugega v Trebčah.

Neprevidnost pri rabi petrolja je predvčeranjim dopoldne drago plačala žena delavca Prestorja v Mali Kostivnici pri Šmartnem. Ker ni hotelo goreti, je polila drva s petrolejem, a steklenica je pri tem eksplodirala in nakrar je bila žena vsa v ognju. Na klic prestrašenih otrok prihiteli sosedje so sicer naglo pogasili ogenj, a Prestor se je vendar tako opekla, da bo težko okrevala.

Slovensko planinstvo v preteklem letu. Občni zbor »Slov. planinskega društ.« vršil se je dne 14. t. m. v Ljubljani in je bil dobro obiskan. V lepem številu bile so zastopane dame, ki so se začele v novjšem času posebno zanimati za naš krasni planinski svet. Pozdravil je g. načelnik prof. Orožen vse navzoče s toplimi besedami, spominjal se vseh podpornikov društva, prebral došla brzojava češke in savinske podružnice ter še posebej pozdravil zastopnika Kamniške in Kranjske podružnice. Tajnik g. Hauptman je poročal o društvenem delovanju. Društvo je imelo lansko leto 1156 članov (torej 230 več kot l. 1898), osrednjemu društvu jih pripada 525, spominjal se je pri tej priliki umrlih članov. Odbor je v 21 sejah rešil 607 vlog. Poučno-zabavnih večerov je bilo 7. Letošnja razstava slik odseka amater-fotografov pokazala je velik napredek. To je zasluga ustanovitelja tega odseka g. Gregorca. Društvo je zaznamovalo

mного potov, mnogo pa jih popravilo; kupilo na krajih, kjer namerava sčasoma napraviti kočje, potrebni stavbeni prostor. Promet v kočah in sploh promet turistov v naših planinah raste od dne do dne. Posebno s Češkega posejilo je naše planine mnogo turistov. Iz zapiskov spominskih knjig v teh kočah je razvidno, kako društvo gostoljubno ravna s tujci in skrbi za njih potrebo in udanost. Društvo je založilo dvoje vrste razglednic. Na znanstvenem polju je velike važnosti meteorološka opazovalnica na Triglavu, katero je društvo letos popolnilo z novimi aparati. Število podružnic se je pomnožilo na 7. S svojim delovanjem je društvo koristilo tudi domačinom, kajti pota in steze, katere je napravilo ali popravilo koristijo tudi domačinom, ker se jih služujejo pastirji in živinorejci na planinah. Koč in zavetišča gradilo je vse društvo šest. V društvu ohranil se je mir in složnost, brez katere bi sploh tako obširno delovanje ne bilo mogoče. Knjigovodja g. Lindtner je poročal o gmotnem stanju. Skupna imovina društva znaša 9738 gl. 12 kr. Dohodkov je bilo to leto 2810 gl. 97 kr., stroškov pa 2721 gl. 69 kr. Nato sledili so razni navsveti. Končno je predaval načelnik profesor Orožen o »šegah o Jurjovem« in žel za to mnogo pohvale.

Naslov tehnikov. Odsek, ki se je bavil z naslovom tehnikov, je sklenil resolucijo, s katero poziva vlado, da po ureditvi skušen za diplome takoj stori korake, da oni absolventi višje šole, katerim pripada naslov »ingenieur« za primerna znanstvena dela, dobe naslov »doktor«.

Poskušen samomor. V Trstu se je hotela zastupati 15letna Eliza Zoldi s fenilno kislino, a na pomoč prišli stražnik jo je obvaroval smrti, ker jo je peljal takoj v bolnico. Vzrok samomora mlade punice je »ljubezenska afera«.

Lep portret se vidi v izložbi g. Gričar in Mejač. Samouk slikar g. Kramaršič je izborno naslikal g. F. iz Ribnice. Izvanredna slikarska sposobnost g. Kramaršiča se sama hvali.

Električna železnica v Ljubljani. Danes je bil komisijoneln oglede za zgradbo električne železnice v Ljubljani. Gospodje so dolgo časa gruntali pod Trančo, kjer je za električno železnico tako ozek prostor ob najživahnejšem prometu, da v bodoče ondi ni izključenih številno nesreč.

V ljubljanskem Pratru — pogorelo gledališče. Včeraj popoludne ob tretji uri je zgorelo v Latterinannovem drevoredu avtomatično gledališče Würtenberžana Oskarja Gierke. V petih minutah je bila uničena vsa zgradba iz lesa in platna. Zgorele so dekoracije, panorama, ki je bila v isti zgradbi, stereskop in razne druge stvari. Ogenj je nastal vsled nepaznosti uslužbenca, kateri je preveč prižgal svetilko. Tako je žica, na kateri je visela svetilka, odgorela ter je svetilka padla na tla, kjer se je petrolej razlil in se užgal. Ogenj je bilo nemogoče vstaviti, ker je bilo znotraj vse z oljem prevlečeno. Ogenj je bruhnil baš v trenutku, ko bi morala biti predstava. Ljudje so prestrašeni privpili iz gorečega gledališča. Posesnik ima nad 4000 kron škode ter je kot družinski oče na beraški palici. Požarna bramba, ki je prišla na lice mesta, ni imela vode. S težavo je nekaj mlakuže dobila v jarku ob drevoredu. Čudno, da ni pri večinioma lesenih stavbah pripravljeno dovolj vode, da bi se v slučaju nesreče ogenj dalje ne razširil.

Mladi sleparček. Poročali smo, kako prefrigano je izvršil nedavno v Solkanu tatvino 15letni Jak. Saksida iz Prvačine. V torek je stal pred sodiščem. Priznal je, da je okral gospodarja dragocenosti v vrednosti 118 kron, skril je pod streho, potem se pa privezal k klopi, da bi ljudje mislili, da so tatje ulomili in dečka privezali. Dobil je 5 mesecev trde ječe. Mej obravnavo se je pa pokazalo tudi, da zlata očala, katera je bil deček ukradel, niso last gospodinje. Našla jih je na cesti in pridržala. Sodnija je pričela postopati torej tudi proti gospodinji.

Aretovana sleparica. V Trstu so prijeli neko sleparico Amalijo Wimmer, ki je ušla svojemu soprogu, dunajskemu trgovcu, ter oblečena za nuno sleparila ljudi. Pobirala je milodare, katere je potem za

pravljala po tržaških zabaviščih in po Benetkah.

Tobaka pokladilo se je v prvem polletju 1899. za 494 milijona gold. Smodk je bilo prodanih 613,360,363 smodčje pa 1,220,755,310 komadov. Največ se je pokladilo dram, namreč 631,3, potem sport 347,7, takozvanih »kratkih« 251,2, 106,3 kub, 85,2 portorik, 84,2 viržink.

Deto z dvema glavama je v selu Železniku v Srbiji rodila nedavno neka Milleva Mandić.

Iz raznih krajev. Ponarejenega denarja, zlasti kron, kroži sedaj jako mnogo po Istri. — Mačke peganjala je gospodičina Nissen v Carigradu. Vsako mačko, katera ji je prišla v pest, je zastrupila s strihinom. Te dni je hotela zavžiti neko zdravilo, pa je zavžila za mačke pripravljene strihin. Sedaj imajo carigradske mačke jedno sovražnico manj. — Največjelondonskogledališče Grand Theatre »llington« je do tal pogorelo. Ogenj je bruhnil na dan tudi v pariškem Stala gledališču, a so ga pogasili. V Petrogradu je gorelo poslopje generalnega staba. — Nasprotniki šole so po »Narodovemu« mnenju dunajski antisemiti. Ti nasprotniki so sklenili zidati v Hietzingu novo šolo za 160,923 K. — Pomaranče zastupile so v Varšavi več ljudi. Komaj so jih rešili smrti. Vzrok zastrupljenja je nova židovska spekulacija. Židje vedo, da ljudje najraje jedo rudeče pomaranče. V Varšavi so židje priredili zato celo tvornico, v kateri so skozi kožo pomaranče brizgali z rudečo barvo in tako »rudečili« pomaranče. Barva pa je bila strupena in židje so se ujeli. — Dolgoprstni socijalni demokrat, vodja jednega dela praških socijalnih demokratov, krojaški mojster Bittner, se je obesil. Kradel je po Pragi sukno. — Židovsko manžarski bančni škandal imajo v Erlavi. Ustrelil se je ondi višji knjigovodja trgovske banke, žid Frank Elisay. V knjigah se razvidi, da je z nekaterimi tovarišji defraudiral 250,000 gl. — V Trellyju se je v premogokopu zadušilo 15 delavcev. — Anarhisti v Parizu so se zopet oglašili. V hiši generalnega komisarja za svetovno razstavo so našli bombo. Na Boulevardu Richard Lenoir je eksplodovala petarda. — Francozi o Slovencih. Pariški list Paris Nouvelles je prinesel poročilo o 1000 predstavi »Dramatičnega društva« in zagotavlja Slovence prijateljstva francoskega naroda. — Zaklad za katoliško vseučilišče v Solnogradu ima sedaj glavnice 852,791 K 35 h. — Za slovensčino v Trstu je na ondotni gimnaziji imenitno preskrbljeno. Soba, v kateri se poučuje, že celo leto ni bila zakurjena. Če se učenci pritožijo, jim reko: »Pojdite domov!« — »Glasa Narod«, glasilo hrvaškega samostalnega delavstva v Zagrebu, je skoro vsaka številka zaplenjena. V zadnji številki naznanja list, da bode pričel izhajati v Zagrebu nov šaljivi in satirski list »Žalac«, ki bode uredovan v demokratskem duhu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 16. marca. (Državni zbor.) Posl. Zallinger izjavi, da obrtni odsek ne vstraja pri sklepu, da bi moral biti stalen, hoče pa ta predlog staviti v prihodnjem zasedanju. — Posl. Hofmann se izjavi proti volitvam v delegacijo, za katere je še maja dovolj časa. — Körber odgovarja, da treba skupni državni proračun pravočasno rešiti, ter zatrjuje, da maja državni zbor gotovo zboruje, morda istodobno z delegacijami. — Na to je predsednik Fuchs odgovoril, zakaj ni dal neke nemško-nacionalne interpelacije prebrati; dejal je, da jo je 15 pol ter da ima le 13 podpisov. — Schönerer napada Fuchsa in vpraša podpredsednika, če sta tudi Fuchsovega mnenja. Fuchs pravi, ko bi kedo drugi proti njemu tako postopal kakor Schönerer, bi vedel, kaj ima storiti, a Schönerer ga ne more razžaliti, in na zopetno vprašanje odgovarja, da ne da prebrati interpelacije, ki je sestavljena iz samih konfiskovanih člankov. Na to so Schönererjanci delali tak ropot, da četrte ure zbornica ni mogla zborovati, še le potem se je prešlo na dnevni red.

Dunaj, 16. marca. Poslaneo Povše je kot načelnik kluba zveze prejel po kardinalu Rampolli zahvalo papeževu za klubovo čestitko.

Dunaj, 16. marca. V delegacijo bodo danes voljeni za Kranjsko posl. Veneajz, za Koroško Lemisch, za Goriško Lenassi, za Trst Mauroner, za Dalmačijo Bulat.

Dunaj, 16. marca. Cesar je potrdil zakon o vojaških novincih.

Dunaj, 16. marca. (C. B.) Gospodska zbornica je izvolila delegate in odobrila nekaj zakonskih osnov.

Dunaj, 16. marca. (C. B.) Poljedelski minister je predložil načrt zakona glede ustanovitve gospodarskih zadrug. — Na ugovor posl. Hofman-Wellenhofa, da se po volitvi delegatov prekine zborovanje, je izjavil ministerski predsednik, da se zbornica snide takoj po deželnozbornem zasedanju k daljšemu zborovanju.

Vojska v Južni Afriki.

Iz izjave predsednika Krügerja je razvidno, da so Buri pripravljeni boriti se do skrajnih sil, da še le s smrtjo bodo ustavili boj z Angleži. Zdi se celo, da sta predsednika Krüger in Steyn samo zato poslala znano brzojavko v London, da provocirata trdosrečni odgovor Salisburyjev, ki je burski narod znova navdušil za boj proti roparjem slobode. Krüger in Steyn sta bila uverjena, da bo odgovor Chamberlainovega oprode tak in nič drugačni, a hotela sta pokazati narodu, da se republikli borita proti neizprosni nasilniku.

Poleg Bloemfonteina so zasedli Angleži te dni tudi kraj Boeshof, ki leži 40 do 50 milj severo-vzhodno od Kimberleya. V kraj, ki šteje kakih 500 prebivalcev, je došel s svojimi četami general Methuen in ima nalog, braniti pred napadi od severa Robertsovo cestno zvezo Modder-River-Jakobsdal-Emaus Petrusberg Bloemfontein ter zavarovati transportno službo. Toda tu za Angleže brzkone ne bo več nevarnosti, ker se je zbrala burska armada na severo-vzhodni transvalski meji ter je pod Joubertovim vodstvom zaprla samo pot proti Johannesburgu in Pretoriji. Konec boja potemtakem še ni blizu in Angleži bodo morali donesti še marsikako žrtev, predno jim Buri izroče ključne glavnega mesta Pretorije.

Newyork, 16. marca. »Evening Journal« priobčuje brzojavko Krügerjevo 13. t. m. naslednje vsebine: Buri se bodo nehali bojevati s svojo smrtjo. Naše vojne čete se vračajo s prve obrambene črte na lastna tla. Vojska v Natalu nam je prinesla več uspehov, kakor smo pričakovali. Angleži ne pridejo nikdar v Pretorijo. Buri, predsednik Steyn, Joubert in jaz, kakor tudi vsi drugi smo jedini, nobenega prepira ni mej nami. Bog nam bo pomagal!

London, 16. marca. Iz Kimberleya poročajo 14. t. m.: Od tu poslani čete so zasedle Boeshof in ugrabile več orožja in streliva. V tem kraju ostane močna angleška garnizija.

Pretorija, 16. marca. Reuterjev urad poroča: General Joubert je 14. t. m. zvečer odšel na bojišče.

Pretorija, 16. marca. Vlada je izdala sledeče naznanilo: Angleži so 13. t. m. zasedli Bloemfontein. Ker so se Buri umaknili proti severu, so premestili sedež Oranje-države v Kroonstadt.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje)

Toda kdor si ni nikdar niti mimogredé želel tja čez gore, kdor je koval načrte za svojo bodočnost doma, kogar je pahnila v tujino namah neznana moč, kdor se mora naenkrat ločiti od svojih mirnih navad, od svojih najdražjih upov, pa zapustiti domače gore in iti do družih, katerih ni nikdar želel poznati, komur domišljija ne more slikati določenega dneva vrnitve — temu gorje! Z Bogom! rojstna hiša, v kateri sem tolikrat povesala in se s skrivnostno mislijo v srcu naučila ločiti navadne korake od korakov

svojega miljenca, katerih sem pričakovala! Z Bogom tudi ti, dosedaj še tuja mi hiša, do katere sem se tolikrat skrivaj ozrla in pri tem v lice zarudela; v kateri sem si v dihu slikala mirno in srečno svoje zakonsko življenje! Z Bogom, cerkvena, odkoder sem se tolikokrat veselo vračala, kjer sem prepevala slavo Bogu, kjer mi je bila obljubljena, pripravljena najlepša slovesnost, kjer naj bi skrivna želja mojega srca prešla slovesno sveti blagoslov, kjer naj bi mi bila ljubezen zaukazana in posvečena! Z Bogom! Oni, ki je vas, gore, tako olišpal, je povsod, in če skali veselje svojim otrokom, pripravi jim pozneje bolj gotovo še večjo radost!

Približno take misli je gojila Lucia, in malo drugače sta mislila tudi druga dva potnika, v tem, ko se je čoln bližal desnemu bregu Adde.

Deveto poglavje.

Ko čoln zadene ob breg, vzdrami se Lucia, obriše si solze ter vzdigne glavo, kakor bi se vzbudila. Renzo prvi izstopi, podá roko materi, katera tudi izstopi, in podá roko hčeri. Vsi trije se žalostni zahvalijo čolnarju. „Za kaj pa?“ odvrne ta; „na zemlji moramo drug drugemu podpirati!“ in izmakne roko skoro z nekakim strahom, kakor bi se bil zalotil pri nameravani tatvini, mej tem, ko mu skuša Renzo usiliti par onih beličev, katere je bil vzel s sabo oni večer z namenom, da bi velikodušno obdaroval don Abbondia, če bi mu bil, bodisi da tudi nerad, venderle ustregel. Voz je bil že pripravljen. Voznik pozdravi vse tri, veli jim vstopiti, zakriči nad živinčetom in udari po njem in hajdi dalje!

Naš pisatelj nam ne popisuje te nočne vožnje, zamolči nam tudi ime kraja, kamor je poslal oče Cristoforo obe ženski, in izrečno izjavlja, da ga noče imenovati. Iz nadaljnjega razvoja povesti lahko posnamemo, zakaj tako. Usoda Lucijina na tem kraju je bila namreč zamotana v skrivnostne spletke neke osebe iz rodovine, ki je bila, kakor se zdi, za časa, ko je naš pisatelj pisal, zelo mogočna. Da nam raztolmači čudno vedenje dotične osebe v ti naši dogodbi, moral nam je opisati na kratko tudi njeno prejšnje življenje; in pri tem se nam ta rodovina kaže v luči, v kateri jo boče pozneje videl tudi čitatelj. Toda kar nam je hotel previdni mož utajiti, razkrili smo s svojo pridnostjo drugod. Neki milanski povestničar, ki nam tudi omenja to isto osebo, ne imenuje sicer njenega imena in tudi ne kraja, pač pa nam pove, da je bil oni kraj star in imeniten trg, kateremu je do mesta manjkalo samo imena, in drugje pravi, da teče mimo Lambro, in še drugje, da je tam sedež nadžupnika. Iz vseh teh opomenj sklepamo, da je bil oni kraj Monza. V velikanskem zakladu učenih razmotrivanj boče pač mogoča domneva, ki je bistroumnejša od te, nikakor pa ne verjetnejša. Tudi ime one rodovine bi lahko imenovali in to na podlagi jako utemeljenih podmen. A čeprav je uže davno izumrla, zdi se nam vendarle bolje, da nam njeno ime ne poteče izpod peresa, zato ne, da ne bi morda mrtvecem delali krivice in pa da prepustimo učenjakom tudi še nekaj za raziskavanje.

Naši potniki so torej dospeli v Monzo malo po solnčnem vshodu. Voznik se ustavi pri neki gostilni. Kot človek, kateremu je bilo uže vse znano in ki je bil dober znanec gospodarjev, dá jim odkazati stanico in jih spremi vanjo. Renzo se mu zahvali in

¹⁾ Josephi Ripamontii, Historiae Patriae, Decadis V. Lib. VI. Cap. III. pag. 358. et seq.

hoče tudi njemu usiliti par penezov. Toda, kakor čolnar, je tudi on pričakoval družega, poznejšega, a obilnejšega plačila; zato tudi on umakne roko ter kakor bi zbežal, steče k svojemu živinčetu.

(Dalje sledi)

Svilene bluze gl. 2.40

in višje! — 4 metre! — poštnine in carine prosto! Vzorec obratno; ravno tako črne, bele in barvene Hennebergove svile od 45 kr. do gl. 14.65 met r.

G. Henneberg, tovarne za svilo
6 (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu. 16 7-3

Cena žitu na dunajski borzi dné 15. marca 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad	gl.	7.73	do gl.	7.74
» » maj-juni	»	7.76	»	7.77
» » jesen	»	7.98	»	7.99
Rž za pomlad	»	6.70	»	6.72
» » maj-junij	»	6.76	»	6.77
» » jesen	»	6.91	»	6.92
Turšica za maj-junij	»	5.54	»	5.55
» » jul-avgust	»	5.64	»	5.65
Oves za pomlad	»	5.31	»	5.32
» » maj-junij	»	5.36	»	5.37
» » jesen	»	5.63	»	5.64

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dna	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pada-vina v 24 urah v mm.
15	9. zveč.	733.5	1.8	sl. jug	sk. oblac.	0.0
16	7. zjutr.	729.3	-0.8	sr. svzh.	del. jasno	0.0
	2. popol.	729.3	8.7	sr. jzah.	»	»

Srednja večerajšnja temperatura 2.1°, normale: 3.5°.

257 1-1

Pretužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl iskreno ljubljani, nepozabni naš soprog, oziroma oče, sin in zet, gospod

Ivan Kuntarič ml.

častnik o. kr. meščanske garde v Kostanjevici in posestnik

danes v četrtek dné 15. marca t. l., previden s svetimi zakramenti za umirajoče, po dolgi mučni bolezni, star 32 let.

Pogreb boče v soboto, dné 17. t. m., popoldne ob 3. uri.

Svete maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi sv. Jakoba.

Predragega rajnega priporočamo v po-božno molitev in blagohoten spomin.

Kostanjevica, dné 15. marca 1900.

Zalujoči ostali.

258 1-1

Podpisani zahvaljujem se iz globočine svojega srca za ganljive dokaze srčnega so-žalja povodom smrti dragega sina

Janka Potočnik-a

sedmošolca na o. kr. Frano Jožefa gimnaziji v Kranju.

V prvem redu zahvaljujem se velečenj. obitelji gosp. J. Omerse, zdravniku gosp. dr. Globočniku in gosp. kapelanu F. Zvanu, koji so za pokojnika v njegovi mukotrpi bolezni skrbeli kot najboljši stariši za svojega sina; nadalje prečas. duhovščini, slavnemu zboru c. kr. profesorjev, in djakom za krasno petje H koncu vsem p. n. meščanom Kranja, ki so pripomogli k slovesnemu pogrebu. V veliki žalosti bila mi je to velika tožba. Zato bodi izreč-na vsem najlepša zahvala. Bog naj plača vsem stotero!

Rovte pri Podnartu,
dné 12. marca 1900.

Josip Potočnik,
oče.

Vabilo

na

V. redni občni zbor

„Posojilnice v Zagorji ob Savi,
regist. zadruga z neomejeno zavezo“,
kateri se vrši

v nedeljo 25. marca 1900
ob 4. uri popoldne

v posojilnični pisarni (na pošti).

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računov za leto 1899.
3. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njega namestnika.
4. Razni nasveti.

253 1-1 **Načelstvo.**

VABILO

na

občni zbor

„Kmetijskega društva v Gorjah,
registr. zadruga z omejeno zavezo“,
ki se boče vršil

v nedeljo, dné 1. aprila 1900,
ob 4. uri popoldne

v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Pozdrav načelnika.
2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo.
3. Potrdilo računov.
4. Volitev 3 odbornikov, po žrebu izstopivših.
5. Volitev nadzornštva.
6. Prememba pravil.
7. Razni nasveti.

256 1-1 **Načelstvo.**

Bronza, tekoča, v poljubni boji, je najboljše in najpripravnejše sredstvo za po-zlačenje in broniranje vsakovrstnih predmetov ter daje najboljši leskin trajnost. Tudi **bronzi prašek** se dobiva v prodajalnici oljnatih barv tvrdke **BRATA EBERL v Ljubljani,** Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila po povzetju. 228 2 13-11

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrazci in stvarnim kazalom. — Sestavit Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.

Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v pol-sagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Naznanilo.

Podpisani javlja, da se bodo dné 9. aprila 1900 dopoldne ob 9. uri in v poznejših dneh v občinski pisarni v Borovnici potom

prostovoljne javne dražbe

razprodajala Lorenc Verbičevim dedičem lastna zemljišča in sicer: njive travniki in pašniki, ter razven tega več tisoč komadov stoječega gozdnega drevja, t. j. hoj in smrek.

Natančneja pojasnila in tudi vpogled v dražbene pogoje daje c. kr. okrajno sodišče na Vrhniki, Josip Verbič v Bistri, Franc Verbič v Borovnici in

dr. Josip Furlan,
odvetnik v Ljubljani.

245 5-4

Društvo pogreb. bratovščine sv. Jožefa

bode imelo

19. sušca, t. j. na praznik sv. Jožefa,
popoldan ob 4. uri

v šolski sobi tukajšnjega frančiškanskega samostana svoj

letni občni zbor,

h kateremu so vsi moški udje povabljeni.

239 2-2 **Odbor.**

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

razpisuje službo

praktikanta.

Obrok za zglasitev je do 25. marca t. l. Plača za prvo leto je 720 kron, pozneje se plača primerno zviša.

Prošnjiki naj naznanijo, kdaj bi mogli nastopiti službo. 248 3-3

Več hektolitrov 219 3-2

pristine „vremščine“

(po 16 gl. hektoliter loco Št Peter)

spravljene pod nadzorstvom duhovna in se sme rabiti za sv. mašo, ima na prodaj

„Posojilnica v Košani“,
sedež Šmihel, pošta Št. Peter na Krasu.

Hrastovi stebri

za ograje

več sto, so na prodaj na 222 3-3
cesti na Rudolfovo železnico 5.

Vožnjekarte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade

5 Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.

ali pa 17 25-8

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Dunajska borza.		
Dne 16. marca.		
Skupni državni dolg v notah		99.20
Skupni državni dolg v srebru		99.—
Avstrijska zlata renta 4%		98.20
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron		99.45
Ogerska zlata renta 4%		96.95
Ogerska krona renta 4%, 200		93.65
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.		127.80
Kreditne delnice, 160 gl.		234.85
London vista		242.75
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. veli		118.45
Dne 15. marca.		
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.		164.50
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.		160.—
Državne srečke l. 1864, 100 gl.		2.0.50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron		96.30
Tisne srečke 4%, 100 gl.		141.50
Dunavske vravnave srečke 5%		257.25
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878		108.—
Zastavna pisma av. osr. rem.-kred. banke 4%		95.90
Prijoritete obveznice državne železnice		87.50
» južne železnice 3%		69.70
» južne železnice 5%		—
» dolenskih železnice 4%		99.25
Kreditne srečke, 100 gl.		395.—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.		335.—
Avstrijskega rudičnega križa srečke, 10 gl.		42.50
Ogerskega		22.20
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.		13.10
Rudolfove srečke, 10 gl.		66.—
Salmove srečke, 40 gl.		172.50
St. Genois srečke, 40 gl.		180.—
Waldsteinske srečke, 20 gl.		178.—
Ljubljanske srečke		50.—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.		124.75
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.		295.25
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.		77.50
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.		25.90
Splošna avstrijska stavbinska družba		95.—
Montauska družba avstr. plan.		262.—
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.		324.—
Papirnih rubljev 100		255.50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanja za izgube pri trestanju, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako trestanje.

Kuliantni izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svetli za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.